

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**PROGNOSTICA=||TIO IOANNIS LIECHTENBERGERS, QVAM
OLIM SCRI-||psit super magna illa Saturni ac Iouis
coniunctione, quae fuit Anno M.CCCC.||LXXXIII. praeterea
ad eclipsim Solis anni sequētis uidelicet ...**

Lichtenberger, Johannes

Köln, 1526

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-160364](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-160364)

Vi sum defodit aurum, ut libet, rebus abuti
 suis. aliena non contrectans, nemini iniuriã fa-
 cit. Qui autẽ scientiam & libros occultat, omi-
 bus iniuriosus est, nec solum sua recondit, sed
 & aliena subtrahit & furatur. Valeant ergo &
 uiuant, qui scientiã diligunt ac seminant, quo-
 niam diligentibus seminare, est scientiam à mor-
 tuis suscitare. Non ergo surgat inuidus reprehẽsor ac detra-
 ctor, sed studeat, compleat, refecet sapiens lector. Nam eorum qui
 sunt sub circulo Lunæ, quibusdã datur scientia per doctrinam, alijs
 uero per inspirationem diuinam, & tamen ab uno & eodem spiri-
 tu procedit. Sermo igitur meus ac scriptũ meum, non est in persuasi-
 bilibus humanæ sapientiæ uerbis, sed in ostensione spiritus & uerita-
 tis. Naturale enim est homini, ut ueritatem intelligibilem per sensibi-
 les effectus deprehendat. Vnde sicut ductu naturalis rationis homo
 peruenire potest in aliquam noticiam per effectus naturales, ita per
 aliquos supranaturales effectus, qui miracula dicuntur, in aliquam
 supranaturalem cognitionem credendorũ homo adducitur. Vnde
 beatissimus Ambrosius dicit, q̃ omne uerum à quocunq; dicatur, à
 spiritu sancto est. ideo homo annunciat uera, quãuis etiam per uirtu-
 tem propriæ naturæ quãdoq; uera prædicit. Vtitur ergo eis almipo-
 tens deus ad ueritatis manifestationem, dum uera mysteria astrorũ
 interpretibus reuelant. Vnde inuẽtores scientiarũ multa uera in sciẽ-
 tijs prænucciauerunt, non nisi docti à spiritu sancto, qui est spiritus
 omnis ueritatis. Reuelatio igitur quodam ordine peruenit ad inferi-
 ores per superiores. Vnde Iohannis primo. Boues arabant, & asi-
 næ pascebantur, quia uidelicet minores huius mundi qui signan-
 tur per asinas, debent in credẽdis adherere maioribus superioribus
 cælestibus corporibus, quæ per boues signantur. Ego igitur inno-
 minabilis timens iram dæmonis, exurgens in rure ut miser Ruth, se-
 quens Booz ac messorum, antecessores Philosophos astrorum iudi-
 ces, in agro multarum fatigationum colligens grana spicæque di-
 uersarum scripturarum, astrorum iudicum sententias atque experi-
 entias, quid ponderosa coniunctio superiorum planetarum por-
 tendat, quid ue eclypfatio ac passio regis stellarum huic mundo præ-

PROGNOSTICVM IOANNIS

dicet, iusto astrorum iudicio in præsens opusculum breui stylo compegi, ut legentibus patebit. Cuius ostensio durabit usq; ad annum Millesimum Quingentesimum Sexagesimum septimum, si non uacillarunt oculi.

Nemo eorū quæ ignorat bonus est iudex, dicit Aristoteles. Multarum rerum scientiarumq; periti philosophiam probantes, euentus oēs naturales plurimosq; uoluntarios, supercælestium influxibus principari ac dirigi affirmant, dicente Aristotele: Cum ex necessitate contiguus sit iste mūdus superioribus lationibus, ut omnis ipsius uirtus inde gubernet &c. Dolcant itaq; indocti suas stulticias dicendo non mordendo, ne ipsorū impericia ac stoliditas clareat. Et si aliquarum rerum uideantur docti, tamē ignari dicendorū quorum nequeunt esse iudices. Vnde philosophorū princeps Aristoteles. iij. Methaphysicæ inquit, Soluere uinculum ignorantī non est possibile. Sed hī qui sapientū scripta intellectu sereno uiderunt, quorū uerbis & sententijs possēt enus me cōfirmabo in dicendo de coniunctione maiorum planetarū ac eclipatione magna. Sed quia in pluribus doctrinas & disciplinas docentibus opinio inualuit, cōmunitatēq; uulgi inducta est superstiosum ac temerariū esse credere astrorum configurationes, apparitiones eclipationū, cōiunctionesq; planetarum esse causas guerrarum, amicitiarū, sectarum, alterationū legum, aliorūq; libero arbitrio subiacere debentium. naturalium em̄ effectuum esse causas negare non possunt, quotidiana experientia uulgum magis quā nostrī tēporis philosophos continuo edocente. Vana est ergo & ridiculosa narratio de huiusmodi euentibus, nisi manifestis suasionibus edocti in philosophiam inducant & certificentur.

Iam

Amnarratam credulitatem non esse superstitiosam, sed in astrorū influxibus fundatam partim ostensum est. Cum diuination magna quaedam res sit & salutaris, Cicero. teste, quacūq; proxime ad deorum uim natura mortalis possit accedere, æquū mihi persuasi cō-
 functionis magnæ, atq; horrendæ eclypsis Solis non præterire prognosticum nouum, ob utilitatem non mediocrem Reipublicę exponere. Quis enim non uidet in optima quacūq; Republica plurimū diuinationes ualuisse? Quis rex unq; fuit, & quis populus qui nō uteretur prædicatione diuina? nihil unq; Cicero teste, Romani totius orbis dñatores in bello sine auspicijs efficere conati sunt. Nam Moyses accepit Tharbis filiā regis Aethiopū in ciuitate Saba, quæ iniicit oculos in eum dum discedere uellet, fuit eīm uir peritissimus in astris. Sculpfit duas imagines in gēnis huius efficaciz, ut altera memoriā, altera obliuionem conferret amori. Cuncq; paribus annulis eas inseruisset, alterum scilicet obliuionis anulum uxori præbuit, alterum ipse detulit, ut sine pari amore paribus annulis insignirētur. Coepit ergo mulier amoris uiri obliuisci, tandem liber in Aegyptum egressus est. Athenienses quoq; omnibus semper publicis cōsilijs diuinos quosdam uates, quos Mantos uocant, adhibuerunt.

Acerdotes soli quoq; Astrologi & pontifices eligebantur in rerum spiritualium administrationem, & beneficijs soli gaudebant, uerum hæc abolita sunt. Nunc uero Mercurij infortunio sola paupertas eis conascitur, per uitam indefinenter cohæret & cōmori-
 tur. Nonne & Lacedæmonij regibus suis Astrologū assessorem dederunt, eorumq; publico consilio haruspicem interesse uoluerunt? Nec quisq; rex Persarum fieri potuit, qui non prius maiorum disciplinam Mathematicamq; scientiam percepit. Nonne Romulus augur auspicato urbem Romam condidit, regesq; sequentes & consules eodem sacerdotio præditi, Rempublicam religionum autoritate rexerunt? quocirca & senatus imperabat, ut de principum filijs sex singulis Hetruriæ populis in huiusmodi disciplinam traderentur,

B

PROGNOSTICVM IOANNIS

ne ars tanta ob tenuitatem hominū à religionis autoritate adduce-
retur ad mercedem & quæstum. Quotiens enim Romanorū sena-
tus, L. iuio teste, decemuiros ad libros Sibyllæ ire iussit cum porten-
ta aliqua in aere apparuerunt, quæ magna Romano populo perni-
ciosasq; seditiones denunciabāt, nonne his magorum seu Mathema-
ticorum responsa cum Sibyllæ uersibus congruebant?

Ed quid externa adduco suffragia, sunt qui sciunt me
sigillatim omnia quæ in hoc Rheniuiagio, nec non A-
lemanix partibus per grandia mala obuenerunt, inui-
dentibus nonnullis recte diuinasse, uiginti quasi annis
tam transactis. Nōne quæcunq; in uaticinijs meis de-
nunciaui euentus rei uera esse probauit? Sed hæc missa facio, & in
præsentiarū mihi sat erit nullam reperiri gentem, neq; tam humanā
atq; doctam, neq; tam inanem atq; Barbaram, quæ non significari
futura, & à quibusdam tempore immenso obseruata, & in significa-
tione euentus animaduersa intelligi prædiciq; posse censeat. ac rerū
futurarum præsentationem ordinatissimo astrorum cursu atq; rerū
uicissitudine notatis, cōprobaret. Quod si aliquis tam rudis, tam fe-
ris fuerit moribus, quem tam sacrilega obtusæ mentis temeritas exa-
gitet, ut sursum in cælum suspiciens, atq; admirabilem illam diuini
operis machinam intuens, neget mundum hunc stellarum lationi-
bus & potestatibus tanq; summi dei instrumētis gubernari, talis pro-
fecto si quis tam dæmens, tam rigidus reperiāt, numen deorum ma-
iestatemq; ledit, talem quoq; hoc pacto interpellabo.

Eus ò miser, dic tu quæso, si Astra non influunt, cur
modo per altum, modo per latum, modo per diuer-
sum cernuntur? Cur nunc directo cursu, nunc retro-
cedendo, nunc statim tarditate subsistunt, nunc dece-
dunt, nunc abscondunt, nunc Austri, nunc Aquilo-
nis regionibus se iungunt? sed de his fatijs, neq; cum his & talibus di-
sputandum puto, uerum non aliter cum his agendum censeo quàm
cum illis, qui ea quæ omnium gentium firmata sunt cōsensu, ut igne

esse calidum, negare non formidant. Quidam ergo non credunt nec curant aliquid scire de futuris, astrorum iudicia deridentes, hii bestiales existunt, & tanquam bruta se regunt omnia casualiter facientes. Quidam credunt, sed non curant ea scire, immo sibi anxium reputant talia precognoscere, tanquam necessario euenire habeant, existimant enim quod cum sint de necessitate uentura, anxium est eis illa scire cum euitari non possint, quod quidem stultum putare, & apud philosophicas disciplinas, ac increpatione digni fore censendi. Quidam credunt & curant scire, sed Astronomorum consilia non sequuntur. Alij enim astronomo quasdam bonas, quasdam malas enarrante influentias, assumunt bonas, & malas negligunt, nec intelligere uolunt. Alij semel iudicia legunt, primo in eis delectantur, deinde illa proijciunt, hii mutabilis propositi sunt, nec prudentes dicunt. Quidam credunt & curant ea scire, nitunturque ea intelligere, ut obuiantibus malis possint consulere, & rebus necessarijs provide re, hii prudentes dici merentur & mala futura sua prudentia possunt euitare, quibus hoc praesens iudicium meum huic paginulae manu propria subieci, &c.

FLEXIS GENVBVS, COMPOSITIS MANIBUS orator hic orat
ut sequitur.

B ñ

PROGNOSTICVM IOANNIS

Oneris suscepti immensa difficultas, ac rerum sese offerentiu magnitudo & profunditas, necnō tēporis breuitas, inuidorumq; multitudo me admonet, ut diuinum implorem auxilium, rem enim supra uires meas aggressus sum.

ORATIO AVTORIS.

Benedicta sit maiestas gloriosa creatoris, qui sua prouidentia summa ab aeterno singulis creaturis misericorditer prouidit, suam quoq; clemētiam nobis iam temporis ostēsum ire uolens, admirabile signum in caelo locari iussit aeternorum uirtutibus, sua uoluntate sic iubente, que

poenitudine non flectitur. Ideo te deum creatorē ego indignus precor, non ut sermones meos uerifices, sed ut in cognitionem ueritatis signatorum tuorum me dirigas. Ab æterno enim deus suorum signorum uerificationem determinauit, ut dicit Grego. xij. moral. in hæc uerba, Nulla quæ in hoc mundo hominibus fiunt, absq̃ omnipotentis dei iudicio, uel occulto eius consilio fiunt. Nam cuncta Deus secutura prospiciens, decreuit ante sæcula qualiter disponant per secula. Statutū quidem est homini quanta hunc sequat̃ prosperitas, uel quāta feriat aduersitas. quod etiam uoluit Albertus magnus in suo speculo dicens, Sed quia dum extenderet Deus cælum, sicut pellem formans librum uniuersitatis, in quo omnes homines secundū diuinam suam prouidentia tanq̃ eternitatis libro scribunt̃. Quare si quatinus, ut à nobis prædicta contingāt, errori meo non diuinæ uoluntatis mutationi ascribantur, propter infinitas enim in mundo diuersitates quantūcunq̃ etiā astra benigna & conformia fuerint, incommoda plurima & diuersa oriuntur, cæli em̃ rotunditas illa parit. Tu igitur omnium conditor & moderator Deus, qui Solem formasti & Lunam, qui rapidos cæli cursus ordinesq̃ disponis, qui per dies singulos immensam illam cæli machinam æternis gyris circumuoluen do celeri atq̃ perhenni agitatione contorques, quiq̃ omnia perpetua legis dispositiōe infatigabili mobilitate sustentas, qui solus Imperator ac dominus, cui tota numinum potestas seruit, ad te supplex cofugio, à te grana misericordiæ tuæ peto, te unicum Booz adoro, expande pallium gratiæ tuæ supra me Ruth, quia propinquus es, te inuoco, tibi supplex manus tendo, te trepida cum supplicatiōe ueneror, ut numinis tui præsidio siderum tuorum uenerabilia iudicia cursusq̃ eorum efficaces influētias indigno seruo tuo Ioāni

Liechtenberger explicādas reueles, mentemq̃ meā
æterni tui splendoris radio illustrando in uia

ueritatis dirigas. Ingenium meum

excita, linguam comoue, re

ctamq̃ progno-

sticandi

formam mihi ostende, Amen.

B iij

PROGNOSTICVM IOANNIS
 HOMO DECREPITVS, BARBATVS, CLAVDI-
 cans & sustentans se baculo cum sinistra, habens falcem
 in dextra, iacens supra hominē habētem bouem
 cum cornibus in dextra ac si uellet op-
 primere eum. Signum Scorpio-
 nis in medio eorum Sa-
 turnus.

Insignis quidē & ualde aīduertēda cōstellatio ponderosorū pla-
 netarū Saturni scilicet & Iouis, expauescenda cōiunctio impen-
 dens, futuras calamitates denunciāns, Anno. M. cccc. lxxxiiiij. per-

fecta, Nottembris die. xxv. hora. vi. minutis. iij. post meridiē tranſa-
ctis, licet Cancrigradu ſuper horiſontem horoſcopante. Horum
nāq; planetarum in unum coitus atq; congreſſus raro admodum,
& niſi longioribus circumactis temporibus, ac multis ſiderum re-
uolutionibus contingere poteſt, & fortioris ob hoc influentiæ dino-
ſcitur. Cuius quidem horrendi congreſſus, ac metuendi conuentus
deputatum ac ſtatutū eſt receptaculum horridum illud ac tetrum,
atq; omnium ſignorum infeliciffimū Scorpionis domicilium. xxiiij.
eius gradu, ac. xliij. minuto, in quo Martis perfidi gaudet ſtella, &
quod omnium malorum cauſa exiſtet, rigidus ille Saturnus, maleuo-
lus, eccentrici ſui eleuatione, ac circuli ſui latitudinis in Septentrionē
altitudine & ſublimitate, Iouem benignū oppreſſit. Mars quoq; con-
iunctionis dominus, ſummo de cælo minaci ferocitate deſpiciens,
regia in domo ac regali ſigno, & domicilio proprio cōſtitutus et ex-
altatus, omnem conjunctionis diſpoſitionem & gubernationem ſi-
bi uendicat. Iupiter itaq; benignus, Saturni & Martis impugna-
tione conſtrictus, maligna q; ipſorum radiatione oppreſſus, uiolentiæ
ipſorum reſiſtere non poterit, neq; ob id hominibus ſalutare ſuæ be-
neuolentiæ, & conſuetum præſidium conferre ualebit.

Erunt quia ad plures annos huius ſæui, quanq; pigri
congreſſus ſignificationes ſe extendent, non abredu-
ximus alias nonnullas hoc temporis interuallo inci-
dentes conſtellationes annotandas fore, ut æqua omni
ponderatione, ac iuſta cōmixtionis ratione ex omni-
bus, quanq; diſſimilibus cauſis, forma una, & unus effectus extra-
hatur.

Accidit etiam anno. M. cccc. lxxxv. Marcij. xvi. horrenda nimi-
um & ſæua Solis eclipſis, cuius quidem teſtimonium magnæ con-
iunctionis ſignificationē ingreſſus eſt, malignoſq; effectus eius pe-
iores reddet, duarum etiam maleuolarum ſteilarum, Saturni ſcilicet
& Martis coniunctio ultima Nouembris, in nono Scorpionis gra-
du, hora combuſtionis Lunæ imperfecta. In qua quidem Saturnus
maleuolus, omni eleuationis mō Martē in proprio opprimit domicilio

PROGNOSTICVM IOANNIS

plura maliciæ testimonia adducens, prædictarum constellationum fauorem potenter adauget. Verum altera beneuola coniunctio Iouis benigni, & Martis ferocis in decimo octauo Scorpionis gradu, cõgressus nuper factus Iouis quidem fortunio, ipius supra Martem eleuatione, iam dictarum malignarũ constellationũ moderabit maliciam. Nonnullarũ etiã transacti temporis magnarũ coniunctionũ pfectiones & directiones, quarũ ad hæc usq; tempora durare putat significationes, non ab re annotandas arbitratus sum.

Orbis namq; magnus cognominatus à coniunctione quæ diluuium præcessit, gradatim & pedetatim profectus ad quindecimum Leonis gradũ. xij. minutũ, lento & pigro satis passu serpendo peruenit. Regimen quoq; & orbis huius gubernatio, distributua quadam iusticia ad Lunam usq; deuoluta, ipsius potestatem assumpsit, gradus quoq; directionis appellatus ad quintam partem Libræ deuectus eam possidet, eius quoq; diuisionem Luna sibi uendicat.

Magnæ uero coniunctiones, quæ Christi saluatoris nostri aduentum significasse dicunt, ascendentis anni eiusdem profectio ad tredecimũ Libræ gradum de uoluetur, loci quoq; coniunctionis profectio ad decimũno-

nun Arietis

gradum deriuatus ibidem

recipitur, gradus directionis ab

ascendente ad duodecimũ Scorpionis gradum peruenit, cuius Venus diuisor est.

SALVATOR DICENS SVMMO PONTI-
fici, tu supplex ora, Imperatori, tu prote-
ge, Rustico, tuq; labora,

Ne legentiũ

N e legentiū aures obtundam, & animis ipsorum molestus fiam, diuido præfens opusculum in tres partes principales, ut ubi fortasse opus fuerit subdivido illas, ut legentes percipiant, audientes intelligāt quomodo illa inferiora à superioribus regantur.

In prima particula docebo qualiter nauicula sancti Petri inter hu-

C

PROGNOSTICVM IOANNIS

ius saeculi procellas & turbines patietur cum suis diuisionibus, Tu
supplex ora pro cuncto populo catholico.

In secunda declarabitur sacrum Imperium, quomodo saeculari
tas se habebit, Tu protege armata manu.

In tertia docebit status laicalis membratim diuisus, Tu labora
ut sustentantes eosdem, & sic nullus excluditur.

SVMMS PONTIFEX CVM CARDINALIBVS.

